

Во рамнината $\pi (B_n)$, по сила на завршната припадност на B_n , ќе совпаднаат точките: $2(n+3) \equiv 6$, $2(n+3)+1 \equiv 3$, $2(n+4) \equiv 4$, $2(n+4)+1 \equiv 7$, $\dots$, $2(2n+3) \equiv 2(n+2)$, $2(2n+3)+1 \equiv 2(n+2)+1$, каде е $2(2n+3)+1$ добиена од $m \equiv k(n+1)-1$ за $k=2$. Совпаднавањето ќе продолжи и понатака при што првите $2(n+2)+1$ точки ќе се повторат: $2(2n+4) \equiv 6$, $\dots$, $2(3n+4)+1 \equiv 2(n+2)+1$, каде е последната точка добиена од $m = k(n+1)-1$ за $k=3$. После $k-1$ пат повторување на првите $2(n+2)+1$ точки, на крајот ќе се добие: $2[(k-1)n+k+1] \equiv 6$, $\dots$, $2(kn+k+1)+1 \equiv 2(n+2)+1$ односно, B_m дегенерира во B_n .

2°. Ако $n+1$ не е делител на $m+1$, можеме да напишеме $m+1 = k_1(n+1)+r_1+1$, каде е $r_1 < n$. Ако е во рамнината π реализирана теоремата B_n , точките од B_m ќе почнат периодично да се повторуваат совпаднавајќи со точките од B_n , а $2(k_1n+k_1+1)+1$ ќе биде последната од сите точки што совпаднале со $2(n+2)+1$. После оваа точка ќе добиеме (точките што следат по $2(k_1n+k_1+1)+1$ ќе ги означуваме со оние точки со кои тие совпаднаваат):

$$\left. \begin{array}{l} 1 \ 4 \\ 5 \ 2(k_1n+k_1+1)+1 \end{array} \right\} 6 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 6 \end{array} \right\} 3 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 4 \\ 5 \ 3 \end{array} \right\} 4 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 4 \end{array} \right\} 7 \dots$$

$$\left. \begin{array}{l} 1 \ 4 \\ 5 \ 2(r_1+1)+1 \end{array} \right\} 2(r_1+2) \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 2(r_1+2) \end{array} \right\} 2(r_1+2)+1.$$

Ако сакаме сега во π да биде реализирана и B_m , точките 5, 6 и $2(r_1+2)+1$ мора да припаѓаат на една права, т. е. во π мора да биде реализирана и B_{r_1} . Ако е r_1+1 делител на $n+1$, точноста на овој дел од теоремата следува од 1°, ако пак тоа не е случај, можеме да напишеме $n+1 = k_2(r_1+1)+r_2+1$, каде $r_2 < r_1$. Спроведувајќи ја дословно штотуку изнесената постапка, ќе дојдеме до закључок дека е во π реализирана и B_{r_2} , а применета истата постапка конечен број пати, ако $n+1$ и $m+1$ не се релативно прости, ќе не доведе до закључокот дека во π е реализирана и B_d , каде $d+1$ е најголемиот заеднички делител на $n+1$ и $m+1$, а B_n и B_m , спрема 1°, ќе бидат во π дегенерирано реализирани.

3°. Доказот на овој дел следува од таму што, ако $n+1$ и $m+1$ се релативно прости, во низата на броевите $r_1, r_2, \dots$ добиена по горе опишаниот начин, ќе дојдеме до два броја r_{i-1} и r_i за кои важи $r_i+1 = s(r_{i-1}+1)+1$, па ако сакаме во π да бидат реализирани и двете теореми B_n и B_m , ќе добиеме дека на една права припаѓаат точките 3, 5 и 6, што пак не е можно.

Теорема 6. 1°. Ако е $m = k(n+1)-1$, во рамнината $\pi (A_n)$ може да се реализира теоремата A_m , при што точките од завршната припадност на A_m совпаѓаат со точките од завршната припадност на A_n , па ќе речеме дека A_m се реализира дегенерирано во $\pi (A_n)$.

2°. Ако $n+1$ и $m+1$ не се релативно прости, рамнината π во која се реализирани едновременно A_n и A_m е од облик $\pi (A_d)$, каде $d+1$ е најголемиот заеднички делител на $n+1$ и $m+1$ а A_n и A_m се истош дегенерирано реализирани во $\pi (A_d)$.

3°. Ако се $n+1$ и $m+1$ релативно прости, не постои рамнина во која можат да се реализираат едновремено и A_n и A_m .

Доказ. Последните две теореми се разликуваат во тоа што во овој случај немаме дегенерирање како во претходниот. Ако е $m = k(n+1) - 1$, не сите точки од A_m совпаднаваат со точките од A_n . Заради тоа и доказот на оваа теорема ќе биде донекаде сличен со доказот на претходната теорема.

1°. Нека ја примениме теоремата B_n (која спрема теоремата 2 е реализирана во $\pi(A_n)$) над точките 3, 1, $2(n+4)+1$ и $2(n+5)$ од теоремата A_m во дадениот распоред. Ќе добиеме дека точките $2, 2(n+4)$ и $2(2n+4)+1$ припаѓаат на една права. Бидејќи пак точката $2(2n+4)+1$ припаѓа и на правата $3 \cap 6$, а оваа со правата $2 \cap 2(n+4)$ се сече во точката $2(n+3)+1$, се добива дека $2(2n+4)+1 \equiv 2(n+3)+1$. Точките пак што ја следат точката $2(2n+4)+1$, ќе почнат да се повторуваат периодично, совпаднавајќи со точките што ја следат точката $2(n+4)$, за да се добие на крајот $2(m+3)+1 \equiv 2(n+3)+1$, што и го докажува тврдењето.

2°. Нека се во π реализирани теоремите A_n и A_m . Спрема теоремата 1, идентитетот (5), во секое природно тело на рамнината π е точен идентитетот $a +_n (b+a) = b$, од каде, спрема првиот дел на оваа теорема, точен е и идентитетот

$$(*) \quad a +_{r(n+1)-1} (b+a) = b,$$

а спрема теоремите 2, 3, идентитетот (11) и 5, 1°, во секое природно тело на π е точен и идентитетот

$$(**) \quad a +_{s(m+1)-1} (a+b) = b.$$

Ако $n+1$ и $m+1$ не се релативно прости, можеме да напишеме

$$(***) \quad r(n+1) = s(m+1) + d + 1,$$

каде $d+1$ е најголемиот заеднички делител на $n+1$ и $m+1$.

За да го докажеме тврдењето, спрема теоремата 1, идентитетот (5), ќе покажеме дека $a +_d (b+a) = b$. Навистина,

$$\begin{aligned} a +_d (b+a) &= \\ \text{— поради (**)} \text{ —} &= a +_{s(m+1)-1} (a + (a +_d (b+a))) = \\ \text{— поради (p)} \text{ —} &= a +_{s(m+1)-1} (a +_{d+1} (b+a)) = \\ \text{— поради (p}_1\text{)} \text{ —} &= a +_{s(m+1)+d} (b+a) = \\ \text{— поради (***)} \text{ —} &= a +_{r(n+1)-1} (b+a) = \\ \text{— поради (*)} \text{ —} &= b. \end{aligned}$$

Дека A_n и A_m се дегенирано реализирани во π , следува од 1° од оваа теорема.

3°. Точноста на овој дел од теоремата се добива како следствие на теоремата 5, 3°.

4. Ќе разгледаме уште две проективни рамнини: $\pi(\alpha_n)$ и $\pi(\beta_n)$, каде е,

$$\alpha_n: \begin{matrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 6 \\ 7 \end{matrix} \right. \quad \begin{matrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 7 \\ 8 \end{matrix} \right. \quad \begin{matrix} 2 & 5 \\ 6 & 7 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 8 \\ 9 \end{matrix} \right. \quad \begin{matrix} 1 & 6 \\ 3 & 4 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 9 \\ 10 \end{matrix} \right. \quad \begin{matrix} 4 & 6 \\ 5 & 9 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 10 \\ 11 \end{matrix} \right. \quad \begin{matrix} 3 & 6 \\ 1 & 8 \end{matrix} \left\{ \begin{matrix} 11 \\ \dots \end{matrix} \right.$$

$$\begin{aligned}
 & \left. \begin{array}{l} 3 \ 6 \\ 1 \ 4n \end{array} \right\} 4n+3 \quad \left. \begin{array}{l} 6 \ 7 \\ 2 \ 4n+3 \end{array} \right\} 4(n+1) \quad \left. \begin{array}{l} 3 \ 6 \\ 1 \ 4n+2 \end{array} \right\} 4(n+1)+1 \\
 & \left. \begin{array}{l} 4 \ 6 \\ 9 \ 4(n+1)+1 \end{array} \right\} 4(n+1)+2 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 4(n+1) \ 4(n+1)+2, \\ 1 \ 2 \ 4 \\ 3 \ 5 \end{array} \right\} 6 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 5 \end{array} \right\} 7 \quad \left. \begin{array}{l} 2 \ 5 \\ 3 \ 4 \end{array} \right\} 8 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 5 \\ 6 \ 7 \end{array} \right\} 9 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 8 \\ 4 \ 7 \end{array} \right\} 10 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 9 \end{array} \right\} 11 \dots \\
 \beta_n: & \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 4n+1 \end{array} \right\} 4n+3 \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 3 \\ 2 \ 4n+2 \end{array} \right\} 4(n+1) \quad \left. \begin{array}{l} 1 \ 5 \\ 6 \ 4n+3 \end{array} \right\} 4(n+1)+1 \\
 & \left. \begin{array}{l} 1 \ 8 \\ 4 \ 4(n+1) \end{array} \right\} 4(n+1)+2 \quad \left. \begin{array}{l} 2 \ 4(n+1)+1 \ 4(n+1)+2. \end{array} \right\}
 \end{aligned}$$

Лесно се проверува дека теоремите α_n и β_n преставуваат обопштувања на теоремите D_{10} и D_9 во истиот смисол како B_n за 7_3 ; $\alpha_1 \equiv D_{10}$ и $\beta_1 \equiv D_9$.

Теорема 7. 1°. Рамнината π ќе биде од облик $\pi(x_n)$ шчоаш, и само шчоаш, ако во секое нејзино природно шело е шочен идентитетот

$$(15) T_n(a, b, c) = ab + n c.$$

2°. Рамнината π ќе биде од облик $\pi(\beta_n)$ шчоаш, и само шчоаш, ако во секое нејзино природно шело е шочен идентитетот

$$(16) T_n(a, b, ab) = ab + n ab.$$

Доказ. Доказот на оваа теорема се добива исто како и доказот на теоремата 1, ако:

1°. За генераторни на α_n се изберат точките:

$$1 \equiv P_y, 2 \equiv [1], 3 \equiv 0, 4 (a, ab) \text{ и } 5 (a, c),$$

2°. За генераторни на β_n се изберат точките:

$$1 \equiv P_x, 2 \equiv P_y, 3 \equiv 0, 4 \equiv [b] \text{ и } 5 (ab, ab).$$

Ако во идентитетот (15) ја извршиме смената $c = ab$, ќе го добиеме идентитетот (16), па спрема теоремата 7 имате

Теорема 8. $\alpha_n \rightarrow \beta_n$.

Очигледно, при $n=1$, од оваа теорема се добива познатиот резултат ([1], [2]), дека $D_{10} \rightarrow D_9$.

Теорема 9. Ако во една рамнина π се реализирани било кои две од ширше теореме α_n , α_m и α_{n+m} , во π е реализирана и ширшата од нив.

Доказ. Ако во π се реализирани теоремите α_n и α_m , можеме да напишеме.

$$\begin{aligned}
 & T_{n+m}(a, b, c) = \\
 \text{— поради } (t_1), & \text{—} & = T_n(a, b, T_m(a, b, c)) = \\
 \text{— поради (15) —} & \text{—} & = T_n(a, b, ab + mc) = \\
 \text{— поради (15) —} & \text{—} & = ab + n(ab + mc) = \\
 \text{— поради } (p_1), & \text{—} & = ab + n + mc, \\
 \text{па, спрема теоремата 7, во } \pi & \text{ е реализирана и } \alpha_{n+m}.
 \end{aligned}$$

од каде, ставајќи $c=0$ и земајќи ги во предвид (p) и (t) , т. 2, се добива дека во секое природно тело на $\pi(B_n)$ е точен и идентитетот

$$T_n(a, b, ab) = ab + {}_n ab.$$

Сpreма теоремата 7 имаме значи $B_n \rightarrow \beta_n$, т. е. за $k=1$ тврдењето е точно.

Нека претпоставиме дека тврдењето е точно и за $k=p$, т. е. $B_n \rightarrow \beta_{p(n+1)-1}$. Но, во рамнината $\pi(B_n)$, спрема теоремата 11 е реализирана α_{n+1} , па, спрема теоремата 10, во $\pi(B_n)$ е реализирана и $\beta_{p(n+1)-1+n+1}$, односно, $\beta_{(p+1)(n+1)-1}$, што и го докажува тврдењето.

2°. Доказот на ова тврдење направо следува од теоремите 8 и 11.

За специјалниот случај, $k=1$ и $n=1$, од оваа теорема се добива познатиот резултат ([1], § 13) дека $T_3 \rightarrow D_9$.

5. Користејќи познати резултати, како и резултатите што сега ги добиваме, ќе добиеме некои врски помеѓу коофигурационите теореми што овде ги разгледуваме и некои познати коофигурациони теореми.

Познато е дека од теоремата D_9 следува теоремата D_{10} , ако никаде во рамнината не е реализирана теоремата T_3 ([1], § 13). Сpreма теоремата 5, во рамнината $\pi(B_{2k})$ не е реализирана никаде теоремата T_3 , па е:

Секоја рамнина $\pi(B_{2k})$ во која е реализирана теоремата D_9 е алтернативна.

Пратејќи го овој резултат, испитувавме дали од B_2 следува D_9 . Меѓутоа, добивме дека од B_2 следува еден специјален облик на D_9 од кој пак самата D_9 не следува. Имено, од теоремата 3, идентитетите (13) и (14) добиваме дека во секое природно тело на рамнината $\pi(B_2)$ е точен идентитетот $a + (a + a) = (a + a) + a$, кој ([2], теоремата (2. 8)) ја генерира теоремата D_8 . Така имаме,

Во рамнината $\pi(B_2)$ е реализирана теоремата D_8 .

Ако таблицата за припадност на теоремата D_8 ја напишеме во облик

$$\begin{array}{c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c} 1 & 3 & \{ & 5 & 1 & 2 & \} & 6 & 1 & 4 & \{ & 7 & 3 & 4 & \} & 8 & 2 & 4 & \{ & 9 & 1 & 4 & \} & 10 & | & 3 & 9 & 10, \\ \hline & 2 & 4 & \} & & 3 & 4 & \} & & 2 & 3 & \} & & 5 & 7 & \} & & 6 & 7 & \} & & 2 & 8 & \} & & & & \end{array}$$

и за генераторни ги избереме точките: $1 (o, a)$, $2 \equiv P_y$, $3 (a, o)$ и $4 \equiv P_x$, ќе добиеме дека во секое природно тело на рамнината $\pi(D_8)$ равенките $a \cdot y$, $a = -o$ и $ay = -a$ ($-a$ е решение на равенката $a + x = o$) се еквивалентни по y . Бидејќи пак во секое природно тело на рамнината $\pi(D_8)$ ([2], теорема (2. 8)) е $-a = \sim a$ ($\sim a$ е решение на равенката $x + a = o$), значи дека во секое природно тело на рамнината $\pi(D_8)$ по y се еквивалентни и равенките $(y) a \cdot y$, $a = o$ и $ay = \sim a$.

Избирајќи ги генераторните точки на теоремата D_9 по ред: $1 \equiv P_x$, $2 \equiv P_y$, $3 (o, a)$, $4 \equiv [1]$ и $5 (a, o)$, ќе добиеме дека равенките (y) се еквивалентни по y . Меѓутоа, со ваквиот избор на генераторите на D_9 е наложена припадноста на пресечената точка од правите $2 \cap 3$ и $1 \cap 5$ со правата $4 \cap 7$, односно, земен е само еден специјален облик од теоремата D_9 . Ако овој специјален облик го обележиме со D_9^* , имаме,

Од теоремата D_8 следува теоремата D_9^* .

Бидејќи пак ([1], § 13) од D_8 не следува D_9 , се добива дека,

Од теоремата D_9^* не следува теоремата D_9 .

Како интересно се наметнува прашањето, дали резултатот (теорема 4) што важи за теоремите A_1 и B_1 може најопшто да се пренесе на теоремите A_n и B_n . Ако во рамнината $\pi(B_n)$ е реализирана правата мала теорема на Пап П (9; 9, 10), идентитетот (11) можеме да го напишеме $a + {}_n+1c = a + {}_n(a+c) = a + {}_n(c+a) = c$, од каде спрема теоремата 3, и теоремата 1, идентитетот (5) се добива,

Во рамнината $\pi(B_n)$ во која е реализирана теоремата П (9; 9, 10), реализирана е и теоремата A_n .

Така значи, прашањето за еквивалентноста на теоремите A_n и B_n е поврзано со прашањето дали од теоремата B_n следува П (9; 9, 10).

Од друга страна, спрема теоремите 1, 2 и 3, имаме дека во секое природно тело на рамнината $\pi(A_n)$ е точен идентитетот $a + {}_n(a+c) = a + {}_n(c+a)$, од каде, после n последователни скратувања, се добива $a+c = c+a$, па спрема познатиот резултат ([1], лема D, или [2], § 2) дека комутативноста на собирањето ја генерира теоремата П (9; 9, 10), имаме,

Од теоремата A_n следува П (9; 9, 10).

Користејќи го последниот резултат, а спрема теоремата 1, идентитетите (3) и (4), од тоа што во секое природно тело на рамнината $\pi(A_n)$ е точен идентитетот $a + {}_n(c+(a+d)) = ((c+a)+d) + a$ се добива дека во секое природно тело на рамнината $\pi(A_n)$ е точен идентитетот $c+(a+d) = (c+a)+d$, т. е. спрема познатиот резултат ([2], § 4) дека,

Од теоремата A_n следува теоремата aA (10; 11, 13), кое што исто така може да се добие и од последниот резултат и [1], лема D.

Во [4], теоремата 1 е покажано дека, ако во една конечна рамнина е реализирана првата мала теорема на Пап П (9; 9, 10), во неа е реализирана и самата теорема на Пап П (10; 9, 9). Спрема погоре добиеното имаме,

Секоја конечна рамнина $\pi(A_n)$ е Папова.

Би можело да се испита дали ваков резултат важи и за рамнините $\pi(B_n)$. Притоа може да се користи методот по кој во [3] е добиено дека секоја конечна рамнина $\pi(7_3)$ е Дезаргова.

Со оглед на тоа дека во секое природно тело на рамнините $\pi(B_n)$ точни се идентитетите (11) и (12), каде операциите „ $+_n$ “ и „ ${}_n+$ “ играат во извесен смисол симетрична улога, може да се постави прашањето дали таквата улога играат и „ T_n “ и „ ${}_nT$ “. Меѓутоа, ако се конструира конфигурациона теорема (по методата опишана на пример во [1] и [2]) за идентитетот ${}_{n+1}T(c, b, a) = c$, ќе се добие, за $n \geq 2$, теоремата

$$K_n: \quad \begin{array}{ccc} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 4 & \end{array} \left. \begin{array}{c} 1 & 5 \\ 3 & 4 \end{array} \right\} 6 \quad \begin{array}{ccc} 2 & 6 \\ 4 & 5 \end{array} \left. \begin{array}{c} 2 & 6 \\ 4 & 5 \end{array} \right\} 7 \quad \begin{array}{ccc} 3 & 5 \\ 1 & 7 \end{array} \left. \begin{array}{c} 3 & 5 \\ 1 & 7 \end{array} \right\} 8 \dots$$

$$\begin{array}{ccc} 2 & 6 \\ 4 & 2(n+1) \end{array} \left. \begin{array}{c} 2 & 6 \\ 4 & 2(n+1) \end{array} \right\} 2(n+1)+1 \quad \begin{array}{ccc} 3 & 5 \\ 1 & 2(n+1)+1 \end{array} \left. \begin{array}{c} 3 & 5 \\ 1 & 2(n+1)+1 \end{array} \right\} 2(n+2) \quad \left| \begin{array}{ccc} 2 & 4 & 2(n+2) \end{array} \right.$$

Идентитетот ${}_{n+1}T(c, b, a) = c$, за $b=1$ преминува во (13), па спрема теоремата 3 е,

Од теоремата K_n следува теоремата B_n .

Теоремите A_n и B_n не можат да се реализираат во обичната проективна рамнина. Овие теореми, ако $n+1$ прост број можат да се реализираат во рамнините конструирани над поле со карактеристика $n+1$. Ако $n+1$ не е прост во такви рамнини, т. е. во рамнини конструирани над поле со конечна карактеристика, спрема теоремите 5 и 6, ќе бидат дегенирани реализирани тие теореми. Меѓутоа, природно се наметнува прашањето, дали постојат рамнини во кои A_n и B_n можат да се реализираат не дегенирирано ако $n+1$ не е прост. Ако одговорот на ова прашање е позитивен, тогаш, при $m > n$, како следствие на теоремите 5 и 6 би имале,

Од теоремата A_m не следува B_n (спрема тоа ни A_n).

Од друга страна, како што беше погоре покажано, некои теореми што се реализирани во обичната рамнина, реализирани се и во рамнините $\pi(A_n)$ и $\pi(B_n)$. Во овој смисол и со теоремите 11 и 12 се дадени некои врски помеѓу теоремите A_n и B_n од една страна и теореми што можат да се реализираат во обичната проективна рамнина од друга страна, ако приметиме, дека при било какво n секоја од теоремите α_n и β_n е реализирана во обичната проективна рамнина, што направо се добива како следствие од теоремите 8, 9 и 10.

На крајот, нека споменеме само уште едно следствие од теоремата 9, дека,

Секоја рамнина, во која се реализирани теоремите α_m и α_n , каде m и n се релативно прости, е алтернативна.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] Л. А. Скорняков, Проективные плоскости. Усп. мат. Н. Т. 6 Н. 6 (46), 112 — 154 (1951).
- [2] Б. И. Аргунов, Конфигурационные постулаты и их алгебраические эквиваленты. Мат. сб. Т. 26 (68) Н. 3, 425 — 456 (1950).
- [3] A. Gleason, Finite Fano planes. Amer. J. Math. 78, 797 — 808 (1956).
- [4] H. Lüneburg, Über die beiden kleinen Sätze von Pappos. Arch. Math. 11, 339 — 341 (1960).
- [5] G. Pickert, Projektive Ebenen. Berlin 1955.

О НЕКОТОРЫХ ПРОЕКТИВНЫХ ПЛОСКОСТЯХ

Б. Трпеновски

Резюме

В работе рассматриваются конфигурационные предложения A_n (стр. 20), B_n (стр. 22), α_n и β_n (стр. 26). Последние три предложения можно считать как обобщения конфигурационных предложений γ_3 , D_{10} и D_9 : $B_1 \equiv \gamma_3$, $\alpha_1 \equiv D_{10}$ и $\beta_1 \equiv D_9$.

Исходя из определений тернарной операции и операций сложения и умножения (как это сделано например в [1]), на стр. 19. введены обозначения (p) и (t) , использованные в работе.

Доказувається, що среди локальних алгебраических еквивалентів предлошення A_n содержатыся соотношения (1) — (6) (стр. 20); среди локальных алгебраических еквивалентів предлошення B_n содержатыся соотношения (7) — (14) (стр. 22); одним из локальных алгебраических еквивалентів предлошення α_n является соотношение (15), а предлошення β_n , соотношение (16) (стр. 26).

Понимаая под выполнением одного предлошення в данной проективной плоскости его проективное вынолнение, и точно так же, под „следует“ — проективно следует, доказувається, что предлошення B_n следует из предлошення A_n . Предлошення A_1 и B_1 эквивалентные.

Если $m = k(n+1) - 1$, $k = 1, 2, \dots$, в плоскости, в которой выполняется предлошення A_n (B_n), выполняется, вырождено, предлошення A_m (B_m). В этом случае понятие „вырождено“ применяется в смысле того что, в плоскости, в которой вынолняется предлошення A_n , точки образующие замыкающую инциденцу предлошення A_m совпадают с точками образующими замыкающую инциденцу предлошення A_n (в плоскости, в которой выполняется предлошення B_n , конфигурация B_m преобразуется в конфигурацию B_n).

Если $d+1$ наибольший общий делитель чисел $n+1$ и $m+1$, в плоскости, в которой выполняются предлошення A_n и A_m (B_n и B_m), выполняется и предлошення A_d (B_d), а A_n и A_m (B_n и B_m) выполняются тогда вырождено. Если $n+1$ и $m+1$ взаимно простые числа, то не существует плоскость, в которой бы выполнялись предлошення A_n и A_m (B_n и B_m).

Предлошення β_n следует из предлошення α_n .

Выполнение каких-либо двух из предлощений α_n , α_m и α_{n+m} влечёт выполнение и третьего из них; а в плоскости, в которой выполняется предлошення α_n , выполнение одного из предлощений β_m и β_{n+m} влечёт выполнение и другого из них.

Предлошення $\alpha_{k(n+1)}$, $\beta_{k(n+1)-1}$ и $\beta_{k(n+1)}$, $k = 1, 2, \dots$ следуют из предлошення B_n .

Выполнение двух предлощений B_n и П (9; 9,10) влечёт выполнение предлошення A_n ; так, если из B_n следует П (9; 9,10), предлошення A_n и B_n окажутся эквивалентными.

С другой стороны, предлошення П (9; 9,10) и aA (10; 11,13) следуют из предлошення A_n . Из предлошення B_2 следует предлошення D_8 .

Всякая конечная плоскость, в которой выполняется предлошення A_n оказывается Папповой.

Предлошення α_n и β_n выполняются в альтернативных плоскдстях, а если m и n взаимно-простые числа, плоскость, в которой выполняются предлошення α_n и α_m окажется альтернативной.

Альтернативной окажется и плоскость, в которой выполняются предлошення B_{2k} и D_9 .

Предлошення A_n и B_n не выполняются в обычной проективной плоскости, но, если $n+1$ простое число, A_n и B_n выполняются в плоскостях построенных над полем характеристики $n+1$. Существование плоскостей, в которых бы выполнялись невырождено предлошення A_n и B_n , когда $n+1$ не простое число, имело бы следствием, что при $m > n$, из предлошення A_m не следует B_n .